

Lissabonin sopimus antaa EU:lle oikeuden ratkaista enemmistöpäätöksellä, mitkä palvelut ovat julkisia palveluja ja mitä niistä on pakko kilpailuttaa.

EU:n uudistus sopimus on vanha perustuslaki

EU-maiden johtajat allekirjoittivat Lissabonissa joulukuun 13. päivänä EU:n uudistus sopimuksen, joka on yhtä kuin Ranskan ja Hollannin kansanäänestyksissä hylätty perustuslaillinen sopimus, eli EU:n perustuslaki.

Suomessa käytiin vuosi sitten makaaberi näytelmä, kun eduskunta hyväksyi jo hylätyn perustuslakiesityksen. Maan hallitus halusi osoittaa alamaisuuttaan EU:lle Suomen ollessa puheenjohtajanaan.

Nyt uudelleen paketoitu perustuslaki on tarkoitus viedä EU:n jäsenmaissa läpi mahdollisimman laajasti ilman kansanäänestyksiä. Ranskalaiset ja hollantilaiset saavat niellä kaiken sen minkä aikaisemmin ovat kansanäänestyksissä hylänneet. Jos joku ihmettelee miksi eurooppalaiset ovat laajasti sitä mieltä, että eliitti ei kuuntele kansoja, niin tämän jälkeen ei kenenkään enää pitäisi sitäkään ihmetellä.

Venäjä EU:n politiikassa

-sivu 3

Eliitin EU-sopimus syytä hylätä

-sivu 4

Suomi ydinvoiman vasallivaltiona EU:ssa

-sivu 6

Julkisten palveluiden alennusmyynnit

-sivu 8

PÄÄKIRJOITUS

Kävin taannoin katsomassa suurta kohua herättäneen uustulkinnan Tuntemattomasta sotilaasta Kansallisteatterissa. Hieman pitkin hampain astuin teatterisaliin, sillä juuri näytelmän aiheuttaman kohun seurauksena ajatellin esityksen herättämien tunteiden ja ajatusten tulleen jo mankeloiduksi ja poispyyhityksi iltapäivälehdistön pesukoneessa. Esityksen loputtua istuin kuitenkin jähmettyneenä tuolillani, enkä ensimmäistä kertaa teatterissa istuessani tiennyt pitäisikö esityksen päätteeksi antaa aplodit vai ei. Ei tiennyt moni muukaan salissa istuva. Ei siksi, ettei näyttelijätyö olisi ollut korkeatasoista ja ansaitsisi kiitoksensa. Kysymys oli siitä, miten taputtaa sellaiselle maailmankuvalle jonka Smeds aika nerokkaasti jokaiselle salissa istuvalle tarjoili. Vaikka Smedsiä on syytetty väkivaltaisuudesta ja kansallisten ikonien halventamisesta, koin kuitenkin viestin olevan juuri päinvastainen: Väkiä ei ole, eikä tule koskaan olemaan ratkaisu mihinkään.

Liekö omat tunteeni vahvoja siksi, että koen Smedsin oman sukupolveni tulkiksi ja samalla pystyin näkemään sodan raadollisuuden yli sukupolvien kantavat seuraamukset.

EU-perussopimus etenee vakaasti kansallisten parlamenttien ratifioitavaksi ilman minkäänlaista poliittisesti tunnustettua ja aidosti vuorovaikutteista kansalaiskeskustelua sen sisällöstä. Kaikessa kansainvälisydessämme olemme hyväksymässä sopimuksen, joka vahvistaa nationalistista otetta ja omaa paremmuutta suhteessa "muihin" tai "toisiin", nyt tosin vain valtioiden rajoja laajemmalla alueella. Perussopimus sisältää vahvan militaristisen ulottuvuuden. Tulevaisuudessa suomenpoika ei taistele itsenäisyydestään Karjalan kunnalla vaan vartioi suurpääoman etuja Välimeren aluevesillä.

Presidentti Tarja Halonen totesi Smedsin Tuntemattoman nähtyään haluavansa uskoa valoisampaan tulevaisuuteen. Siihen on pakko uskoa, mutta sitä ennen on otettava tosissaan kaikki ne merkit, jotka näyttävät vievän meitä yhä epätasa-arvoisempaan ja raaistuvampaan yhteiskuntaan Jokelan koulusurmista alkaen. EU-perussopimus olisi yksi mahdollisuus muuttaa tätä kehitystä. Sen avulla voisimme luoda uuden sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä ja välittävän hyvinvointiyhteiskunnan niin Suomesta kuin Euroopastakin. Sen avulla olisimme voineet luoda Euroopan unionista toimijan, joka toimisi vastuullisesti myös suhteessa ympäröivään maailmaan. Valitettavasti sopimuksen uudistettukaan sisällöllinen perusta ei näytä tukevan tämänkaltaista kehitystä. Toisenlainen Eurooppa olisi mahdollinen mikäli sopimuksen peruslähökohdat olisivat toiset.

Näin itsenäisyyspäivän jälkimainingeissa on hyvä pysähtyä kysymään itseltään mitä tarkoittaa itsenäisyys, kirjoitettu historia ja millaisin käsityksin ja odotuksin sitä jäsenämme tai uusinamme. Samalla kun juhlimme näennäistä itsenäisyyttämme, olemme luovuttaneet kansanvaltamme kodittomalle ja valtioiden rajoista piittaamattomalle suurpääomalle jo aikoja sitten. Tästä käy esimerkiksi nä se, että voittoa tuottavat yritykset heittävät vuosikymmeniä tunnollisesti palvelleet työntekijänsä pellolle tuotannollisiin ja taloudellisiin syihin vedoten ilman oman tunnon tuskia. Vähän niin kuin täällä kaakonkulmalla - jossa tätä kirjoitan - on käynyt. Tätä on siis sosiaalinen markkinatalous, josta kaikki hyötyvät? Missä on poliittisten päättäjien vastuu ja vastustus? Missä on se kyky nähdä pidemmälle millaisia yhteiskunnallisia voimavaroja pelkkään kilpailuun perustuva järjestelmä tuhlaakaan. Yhteiskuntaa ei voi rakentaa ilman sen jäseniä, ihmisiä. Mitä useampi yhteiskunnan jäsen tippuu kyydistä tahtomattaan pois, sitä synkempi on tulevaisuus. Jokaiselle.

Mirva Tossavainen
VEU:n puheenjohtaja

EU:n ulkopolitiikka kehitysmaiden näkökulmasta

EU:ta on syytetty uuskolonialismista. Termin otti aikanaan käyttöön afrikkalainen itsenäisyysjohtaja **Kwame Nkrumah**, joka kuvasi sillä toisen maailmansodan jälkeen tapahtunutta siirtymistä suorasta vallankäytöstä epäsuoraan vallankäyttöön. Entisille siirtomaille annettiin muodollinen itsenäisyys, mutta niiden johtajien ja eliittien kautta Eurooppa käytti niissä edelleen poliittista ja taloudellista valtaa. Euroopan maat kontrolloivat kehitysmaita omaa taloudellista hyötyään ajatellen.

Viimeistään 1990-luvun lopulla Euroopassakin havahduttiin puhumaan hyvän hallinnon ja demokratian tärkeydestä kehitysmaissa. Kehitysmaiden epäamisestä ihmisoikeusrikkomusten tai demokratian pelisääntöjen rikkomisen seurauksena tuli tärkeä osa EU:n kehityssuhteita. Käänteentehtävällä oli monia ilmiöitä: ns. öljydollareiden ja hölläkätisen lainanannon loppuminen, taloudellisesta ehdollistamisesta saadut kokemukset, apuväsymys, yleistä mielipidettä järkyttäneet uutiset **Idi Aminin** kaltaisten diktaattoreiden hirmuvallasta ja kylmän sodan päättyminen.

Poliittinen ehdollistaminen on tapa vastata korruptoituneiden hallitusten vallankäyttöön, eli ongelmaan, jonka syntyy Nkrumahin kuvaama uuskolonialismi vaikuttii. **William Pfaffin** kirjoitti jo vuonna 1995 *Foreign Affairs* -lehdessä, että Euroopalla on moraalinen velvollisuus pakottaa Afrikka "uuden" pyyteettömän uuskolonialismin alle. Koska Afrikka ei omin voimin kyennyt hallitsemaan itseään, ja koska Eurooppa oli aikanaan pakottanut Afrikkaa modernisoitumaan, Euroopan tuli myös katsoa, että modernisaatio Afrikassa saatiin asi-

alliseen päätökseen.

Ehdollistamispolitiikassa käytetään valtaa ja kontroolia, mutta suorat ja epäsuorat tavoitteet eivät ole taloudellisia vaan perustuvat kehityssuhteeseen. Se ei myöskään onnistuessaan synnytä riippuvuutta, vaan pyrkii vahvistamaan kehitysmaiden poliittisia järjestelmiä ja itsenäisyyttä. Tähän liitetään yhä useammin myös turvallisuuspoliittisia tavoitteita. Vuoden 2001 syyskuun 11. päivän iskujen jälkeen poliittinen epäjärjestys ja hallitsemattomuus on yhdistetty mm. terrorismin uhkaan, johon pyritään vastaamaan legitiimin valtion ja hallittavuuden rakentamisen avulla. EU:n tärkeimpiä välineitä tässä ovat poliittinen dialogi sekä taloudellinen apu ja painostus.

Laillinen perusta ehdollistamiselle on EU:n ja 77 Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maan välisen ns. Cotonoun sopimuksen 96. artikla. Sen mukaan EU voi kutsua toisen osapuolen neuvotteluihin, jos sillä on syytä epäillä tämän loukanneen demokratian tai hyvän hallinnon periaatteita tai ihmisoikeuksia. Elleivät konsultaatiot tuota tulosta, EU voi ryhtyä toimenpiteisiin kyseistä maata vastaan. Käytännössä neuvottelut, joihin on turvauduttu Cotonoun sopimuksen voimaan tulon, vuoden 2000, jälkeen toistakymmentä kertaa, ovat aina johtaneet toimenpiteisiin. Toimenpiteiden laatu on kuitenkin vaihdellut ja muuttunut negatiivisista ja rankaisevista toimenpiteistä positiivisempiin ja maiden suhteiden normalisoimista tukeviin - esimerkkinä vaalien järjestäminen vallankaappauksen jälkeen.

Muutoksen taustalla on ennen muuta kokemus siitä, että negatiiviset pakotteet harvoin johtavat toivottuun

lopputulokseen. Kaikkein karvaimmin EU on havainnut tämän Zimbabwe-politiikassaan. Vuonna 2002 käyttöön otetut täsmäsanktiot, joihin kuuluu mm. ministerien matkustuskiellot ja kehitysavun jäädyttäminen, eivät ole horjuttaneet presidentti Mugaben yksinvaltaista hallintoa eivätkä parantaneet tavallisten Zimbabwe-laisten asemaa. Normaalin kehitysavun kuihtuessa EU on joutunut antamaan maalle humanitaarista apua, jota hallitus taas häikäilemättömästi käyttää oman asemansa vahvistamiseen. Ei ihme, että EU on syvästi jakautunut Zimbabwe-politiikassaan, kuten äskettäin Lissabonissa pidetty EU:n ja Afrikan maiden välinen huippukokouskin osoitti. Eivätkä jaot ole vain EU-maiden välisiä vaan myös niiden sisäisiä. Zimbabween lähetetty lähettiläät voivat olla aivan toista meiltä pakotteiden mielekkyydestä kuin EU-maiden pääkaupunkien edustajat Brysselissä. EU siis ole kovinkaan yhtenäinen sellaisen politiikan takana, joka ei näytä onnistuvan.

Onko EU siis ehdollistamispolitiikassaan heikko? Vai onko virheiden myöntäminen, vaikka sen tekisikin vain osa EU:n toimijoista, merkki vahvuudesta? Muuttamalla ehdollistamispolitiikkaansa myönteisempään suuntaan, EU joutuu turvautumaan pehmeään, suostuttelevaan ulkopolitiikkaan, joka on varsin kaukana uuskolonialismista. Voi hyvin olla, että tämä ei ainoastaan estä EU:n hajanaisuutta vaan tuottaa lopulta parhaan lopputuloksen demokratian ja ihmisoikeuksien vahvistumisen muodossa.

Liisa Laakso
UNESCO-professori,
kansainvälinen yhteistyö,
Jyväskylän yliopisto

Vaihtoehto EU:lle-lehti

Julkaisija: Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry

Päätoimittaja: Mirva Tossavainen

Osoite: Mäkelänkatu 15, 00550 Helsinki

Puh. (09) 682 3422,

Sähköposti: veu@co.inet.fi,

www-sivut: www.veu.fi

Pankki: Sampo 800015-926663

Painopaikka: Kangasalan Lehtipaino OY

Venäjä EU:n politiikassa

Euroopan Unionille tuntuu olevan lähes ylitsepääsemätön ongelma sen kanssa mitä se tekisi Venäjän suhteen? EU:lle rakennetaan ulkopolitiittista linjaa ja identiteettiä, joka vaatii jonkun jota vasten sitä peilata. Siihen Venäjä on sikäli hyvä kohde, että toisin kuin Turkki, kukaan ei havittele Venäjää enää edes juhlapuheissa EU:n jäseneksi. Toisaalta Venäjä yhdistää EU:n ja Yhdysvallat samalle puolen rintamaa kuin muistumana kylmän sodan "tutun selkeästä" asetelmasta.

Silti EU:n Venäjän politiikka on ongelmissa. Ensinnäkään Unionilla ei ole kovin kehittyntä ja tehokasta Venäjän politiikkaa, ja toiseksi siitä mitä sen Venäjän politiikan pitäisi olla, on Unionin jäsenmailla melkoisen erilaisia näkemyksiä. On myös kysytty, miksi EU:lla pitäisi olla yhtenäinen Venäjän politiikka kun sillä ei ole yhtenäistä USA:n, Kiinan tai

Intian politiikkaa.

Silti, suurin syy yritykselle luoda yhtenäinen EU:n Venäjän politiikka on epäilemättä se, että Venäjä on EU:n tärkein yksittäinen energian toimittaja ja myös Euroopan mantereiden suurin Unionin ulkopuolelle jäävä valtio. Venäjä on noussut jaloilleen Neuvostoliiton romahduksen aiheuttamasta alennustilasta, josta on seurannut se, että se on alkanut toimia normaalin itsekään suurvallan tavoin; niin hyvässä kuin pahassa. Tämä on haaste kansainväliseksi toimijaksi yhä vahvemmin pyrkivälle EU:lle.

EU:n yhteisen Venäjän politiikan synnyttämisessä tullaan kuitenkin saman ongelman eteen kuin koko ulkopolitiikan luomisen kanssa: jäsenvaltioiden näkemykset eroavat niin Venäjän suhteen kuin useissa muissakin keskeisissä kansainvälisen politiikan kysymyksissä Ira-

kin miehityksestä Iranin ydinohjelmaan. EU-maiden suhtautumisessa Venäjään on viime aikoina erotettu kolmenlaista linjaa.

Osa jäsenmaista ajaa tiukkaa ja vastakkainasettelua karttamaton Venäjän politiikkaa. Monet niistä kuuluvat entisiin Itä-Euroopan maihin, jotka hakevat avoimesti tukea ja sotilaallista turvaa Yhdysvalloista ja Natorsta. EU:ssa pelataan Yhdysvaltojen "kortilla" vähintäänkin samaan tapaan kuin aikanaan Suomessa "neukukortilla". Puolan ja Tsekin päätös ottaa vastaan Yhdysvaltojen ohjuspuolustusjärjestelmään kuuluva tutka-asema edustaa tätä vastakkainasettelua karttamaton "euroatlanttista" linjaa.

Toiseen pragmaattisten ja Venäjän politiikassaan kansallisia etujaan avoimesti ajavien maiden ryhmään kuuluvat useimmat vanhat EU:n jäsenmaat. Niille EU:n yhtei-

nen Venäjän politiikka ei viimekädessä ole mikään itseisarvo. Saksa yhteisine kaasuputkihankkeineen Venäjän kanssa on tästä kuvaava esimerkki. Kolmanteen ryhmään voidaan lukea maat, jotka näkisivät mielellään Venäjän laajasti osana eurooppalaista yhteistyötä. Niiden keskuudessa Venäjä nähdään sekä kumppanina että normaalina kilpailijana.

Yhteisten intressien pohjalta syntyvään kumppanuuteen voidaan laskea sellaiset hankkeet kuin vaikkapa Pietarin jätevedenpuhdistamon rakentaminen. Kilpailija ja yhteistyökumppani Venäjä on monissa kaupallisissa hankkeissa, joista toisaalta energiayhteistyö ja samaan aikaan kilpailu sen lähteistä ja kuljetusreittien hallinnasta on hyvä esimerkki.

Kyse ei tietenkään ole yhdensuuntaisesta suhteesta. Venäjälle EU:n markkinat ovat elintärkeitä. Sen ulko-

maankaupan tuloista vähintäänkin puolet tulee EU-alueelta. Euroopan markkinoille johdetut kaasuputket ovat Venäjälle myös niin suuria investointeja, että Saksaan vedettävän Nord Dream kaasuputken merkitystä voidaan saksalaisten sanoin todellakin kuvata EU:n ja Venäjän strategisen kumppanuuden luomisen ensiaskeleiksi. Kun kaasutoimitukset Barentsinmereltä Saksaan alkavat, energia s i t o o v a n h a t viholliset toisiinsa v u o s i - k y m m e - n i k s i .

Markku Kangaspuro
Tutkimuspäällikkö, dosentti
Aleksanteri-Instituutti

Ay-väen rauhanpäivät 12. – 13.1.2008 Raatihuone Hämeenlinna Yleisteema: Aseet ja väkivaltako kasvattavat rauhaan?

Vuodesta 1974 toimineen Työpaikkojen rauhantoimikunnan tärkeimpiä tapahtumia on jokavuotinen Ammattiyhdistysväen rauhanpäivät. Kaksipäiväinen seminaari, joka kokoaa kotimaisten ja ulkomaisten alustajien esitysten pohjalta kaikkien ammattillisten keskusjärjestöjen ammattiyhdistysaktiiveja ja muita rauhanasiasta kiinnostuneita pohtimaan ajankoh-

taisia rauhan ja sodan kysymyksiä. Rauha ei tarkoita vain sodan vastakohtaa. Demokraattinen hyvinvointiyhteiskunta, jossa solidaarisuus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo ja ympäristönsuojelu toteutuvat voi parhaiten taata oikeuden turvalliseen huomiseen kaikkialla maailmassa.

Rauhanpäivät järjestetään vuonna 2008 Hämeenlinnassa. Käytännön järjestelyistä

vastaa paikallinen valmistelu- ja toimikunta, jonka avoimiin kokouksiin on kutsuttu kaikkien ammattillisten keskusjärjestöjen - Akavan, SAK:n ja STTK:n - alueellisten paikallisyhteisöjen edustajat.

Rauhanpäivillä on yleisteemana: "Aseet ja väkivaltako kasvattavat rauhaan?" Teemaa käsitellään asiantuntijoiden voimin kahdessa paneelissa. Lauantaina on aiheena aseisiin perustuva turvalli-

suuspolitiikka ja kysytään onko se nykyaikaisen kansainvälisen yhteiskunnan perusta. Sunnuntaina puhutaan paneelissa teemalla "Lasten leikeistä aikuisten maailmaan - lelut, videopelit". Kaikkiaan viidessä työryhmässä puidaan erilaisia ajankohtaisia teemoja median roolista, lapsiperheiden asemasta, kysytään mitä on rauhanomainen ydinteknologia ja paneudutaan niin Lati-

nalaisen Amerikan kuin Lähi-idänkin tilanteisiin.

Kaikille avoimet Rauhanpäivät alkavat Hämeenlinnan Raatihuoneella lauantaina 12.1. kello 9.00 ja päättyvät sunnuntaina 13.1. noin kello 15.30.

Lisätietoja:
www.rauhanpuolustajat.fi

Lauantai 12.1.

09.00 Ilmoittautuminen ja tervetulo kahvit

10.15 Päivien avaus SAK:n Hämeenlinnan paikallisyhteisön puheenjohtaja Veijo Virtanen

Kulttuuriohjelmaa Ari-Pekka Sarjanto

Hämeenlinnan kaupungin tervehdys Kaupunginjohtaja Tapani Hellsten

11.00 Aseisiin perustuva turvallisuusajattelu nykyaikaisen kansainvälisen yhteiskunnan kulmakivenä?

Rauhanpuolustajien puheenjohtaja Markku Kangaspuro, kansanedustaja Tarja Filatov ja Sirpa Pietäkäinen

13.00 Ruokailu

14 - 17 Teemaseminaarit

1. Yksi totuus? Median rooli ja kasvava varustelu ja aseellisuus.

Puheenjohtajana Kirsti Suoranta

alustava puheenvuoro toimittaja Hannu Reime

2. Lapsiperheiden asema hyvinvoivassa Suomessa.

Puheenjohtajana Eila Pelttari

alustava puheenvuoro valt. tri Minna Salmi

3. Rauhanomainen ydinteknologia - mitä se on?

Puheenjohtajana Veijo Virtanen

alustava puheenvuoro Ulla Klötzer

4. Lähi-idän tilanne

Puheenjohtajana Ari Leskinen

alustava puheenvuoro tutkija Pertti Multanen

5. Murtaako Latinalainen Amerikka uusliberalismin kahleet?

Puheenjohtajana Marjaliisa Siira

alustava puheenvuoro KTT Kent Wilska

19.00 Solidaarisuusillanvietto Sokos hotelli Vaakuna

- illallinen

- ohjelmaa: Pentti "Pikku-Pena" Nyholm

- tanssiorkesteri Amor

Sunnuntai 13.1.

09.00 Tutustuminen kaupunkiin. Käynti Vankilamuseossa (ä 5 e)

11.00 Työryhmien raportit (viisi työryhmää)

12.00 Ruokailu

13.00 Lasten leikeistä aikuisten maailmaan - paneeli

Puheenjohtajana lastentarhan johtaja Seppo Bruun

15.00 Rauhanpalkinnon saajan julkistaminen

15.30 Päätöspuheenvuoro, Työpaikkojen rauhantoimikunnan pj. Juhani Lilja

Majoitus: Sokos hotelli Vaakuna 79 e / huone.

Varaukset p.0201234636 "Ay-väen rauhanpäivät"

Eliitin EU-sopimus syytä hylätä

Ranskan ja Hollannin kansanäänestyksissä kaatunutta EU:n perustuslakia ajetaan nyt läpi toisella nimellä ja välttämällä kansanäänestyksiä.

Se on saanut nimekseen "Lissabonin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksesta muuttamisesta". Sopimustekstissä puhutaan lakien sijasta asetuksista ja direktiiveistä. Maininnat unionin lipusta ja muista symboleista on jätetty pois.

Sopimuksessa on sivuja 287 ja kaikkine liitteineen noin 3 000 sivua. Valmistelun epädemokraattisuutta kuvaa se, että sopimusten muutoksista yhteen koottu (konsolidoitu) versio julkaistaan suomeksi vasta joskus keväällä.

Vahvistaa markkinoiden ylivaltaa

Uudella EU-sopimuksella on tarkoitus tehdä markkinoiden vapautteen perustavasta uusliberalistisesta politiikasta sääntö, jolle kaikki muu on alistettu.

Kun "kilpailun vääristymättömän vapauden" kirjallinen perustuslain 3. artiklaan herätti vastustusta, on se jätetty pois kyseisestä kohdasta, mutta kirjattu moneen kertaan muualle sopimukseen. Samalla sopimukseen liitettiin pöytäkirja 6, jossa todetaan, että "3. artiklan mukaisiin sisämarkkinoihin kuuluu järjestelmä, jolla taataan, ettei kilpailu vääristy". Lisäksi "kielletään rajoitukset, jotka koskevat pääomaliikkeitä".

Sopimus vahvistaa Euroopan keskuspankin pysymisen demokraattisen ohjauksen ulkopuolella ja Emu-kriteerit, joissa rahamarkkinoiden vapaus ja hintavakaus sivuuttavat sosiaaliset tavoitteet.

Laajentaa yksityistämistä

Lissabonin sopimus antaa EU:lle oikeuden ratkaista enemmistöpäätöksellä, mitkä palvelut ovat julkisia palveluja ja mitä niistä on pakko kilpailuttaa. EU saa yksinomaisten toimivallan tehdä palveluista vapaakauppasopimuksia WTO:ssa. EU:lle annetaan myös valta "varmistaa" jäsenvaltioiden talous- ja sosiaalipolitiikan "yhteensovittaminen".

Julkisista palveluista huolta kantavia rauhoitellaan pöytäkirjalla 9, jonka mukaan sopimus ei rajoita jäsenvaltioiden valtaa järjestää "yleistä etua koskevia, muita kuin taloudellisia palveluja".

EU-eliitillä oli hauskaa, kun Lissabonin sopimus vahvistettiin ilman kansanäänestyksiä.

Se, mitä tämä käytännössä merkitsee, ratkennee vasta unionin tuomioistuimessa.

Lisää EU:n valtaa ulkopolitiikassa

Sopimukseen sisältyy edelleen perustuslakiesityksen lähtökohta, jonka mukaan "unionin toimivalta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla käsittää kaikki ulkopolitiikan osa-alueet ja kaikki unionin turvallisuuteen liittyvät kysymykset, muun muassa asteittain määriteltävän puolustuspolitiikan, joka voi johtaa yhteiseen puolustukseen". Lisäksi sopimus velvoittaa jäsenvaltiot "tukemaan aktiivisesti ja varaukset unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa".

Näin sopimus vie Suomeita itsenäisen ulkopolitiikan ja rajoittaa esimerkiksi meille tärkeiden idänsuhteiden

hoitamista.

Kytkee Natoon

Uusi sopimus merkitsee taloudelliseksi ja poliittiseksi liitoksi perustetun EU:n muuttumista selvästi myös sotilasliitoksi ja sen kytke-

mistä Natoon.

Jäsenvaltiot sitoutuvat keskinäisiin turvatakuisiin, muodostamaan monikansalliset taistelujoukot, lisäämään asevarustelua sekä kehittämään pysyvää rakenteellista sotilaallista ja ase-

teollista yhteistyötä. Sopimuksen mukaan tämä tapahtuu sopusoinnussa Naton velvoitteiden ja Natossa päätetyn linjan kanssa.

USA:n ja Naton mallia seuraten EU on valmis ryhtymään "varhaisiin, nopeisiin ja tarvittaessa vahvoihin sotilaallisiin interventioihin" myös ilman YK:n valtuutusta.

Suurten maiden hallitusten valta kasvaa

Enemmistöpäätöksenteko laajennetaan EU:ssa pääsäännöksi. Suurin osa Suomenkin lainsäädännöstä voi siten ratketa jopa vastoin Suomen eduskunnan kantaa.

Käytännössä enemmistöpäätöksenteko tarkoittaa suurten jäsenmaiden vallan kasvua pienten jäsenvaltioiden kustannuksella. Tulevai-

Kahtiajako suhteessa EU-jäsenyyteen ennallaan

EU-jäsenyys ei ole muuttanut suomalaisten suhtautumista Euroopan unioniin. Jäsenyydestä suoritetun kansanäänestyksen jakautuma kannattajiin ja vastustajiin on säilynyt lähes ennallaan, ilmenee Väli-Suomen sanomalehtien Sunnuntaisuomalaisen

teettämästä kyselystä.

43 prosenttia suomalaisista äänestäisi jäsenyyttä vastaan. Tulos olisi lähes sama kuin kolmetoista vuotta sitten.

Keski-ikäiset 35 - 49-vuotiaat on ikäryhmä, joka äänestäisi nyt jäsenyyttä vastaan. Kannattajia keski-ikäi-

siä on kyselyn mukaan 43 ja vastustajia 53 prosenttia. Muuten suomalaisten suhtautuminen EU:hun on pysynyt suurin piirtein ennallaan jäsenyyden aikana.

Puolueiden kannattajista EU-myönteisimpiä ovat kokoomuksen ja vihreiden kannattajat. Keskustan ja vasem-

mistoliiton kannattajien enemmistö äänestäisi jäsenyyttä vastaan.

TNS-Gallup kysyi puheimitse tuhannen suomalaisen mielipiteitä Suomen EU-jäsenyydestä marraskuun alussa.

suudessa kaikki jäsenmaat eivät enää saa edes paikkaa lainsäädännön valmistelusta vastaavaan komissioon.

EU-parlamentin rooli vahvistuu hieman, kun sen hyväksyminen tarvitaan aiempaa useammassa asiassa. Komission esitysten muuttaminen edellyttää kuitenkin neuvoston ja parlamentin yhteisen kannan.

Suomen julkisten palvelujen, maatalouden, vaikutusmahdollisuuksien tai liittoutumattomuuden kannalta EU-parlamentin aseman vahvistuminen ei tuo mitään parannusta, koska meppien iso enemmistö on uusliberalismin, liittovaltion ja Naton kannalla.

Kansalaiset saavat aloiteoikeuden (vähintään miljoona EU-kansalaista), mutta Lissabonin sopimuksen jyrääminen läpi kansalaisia kuulematta kertoo siitä, miten euroliitti suhtautuu tähän oikeuteen. Aloite-oikeus ei myöskään sido komissiota.

Keinottelua pöytäkirjoilla

Perustuslakiesityksessä ollut perusoikeusasiakirja ei sisälly enää sellaisenaan sopimukseen. Sen todetaan kyllä olevan lainvoimainen (paitsi Britanniassa ja Puolassa), mutta sopimukseen liitetyn julistuksen 29 mukaan se "ei muuta unionin toimivaltaa tai

tehtäviä".

Sopimuksesta on jätetty pois maininta EU-lainsäädännön ensisijaisuudesta jäsenvaltioiden lakeihin nähden. Sama asia on kuitenkin kirjattu julistukseen 27, jonka mukaan "se seikka, että ensisijaisuuden periaatetta ei sisällytetä tulevaan sopimukseen, ei millään tavalla muuta sitä, että periaate on olemassa" unionin "vakiintuneena oikeuskäytäntönä".

Kansanäänestyksen vaatimus

Hallitus on ilmoittanut tuovansa Lissabonin sopimuksen eduskuntaan helmikuussa. Kansanäänestystä valta- puolueet eivät suostu järjestämään, koska eivät usko saavansa sopimukselle kansalaisten enemmistön tukea.

Tällainen sopimuksen läpi jyrääminen on vielä yksi peruste lisää vastustaa Euroopan unionia ja vaatia toisenlaista Eurooppaa, jossa ihmisten perusoikeuksia ei alisteta markkinoille.

YRJÖ HAKANEN

Kirjoittaja osallistui SKP:n edustajana Prahassa pidettyyn Euroopan vasemmiston kokoukseen. 29 kommunistisen ja vasemmistopuolueen kokous vastusti EU-sopimusta ja vaati siitä kansanäänestystä.

EU:n kemikaalivirasto käy kalliiksi

Muutaman vuosi sitten käytiin kovaa "taistelua" EU:n sisällä siitä mikä maa saa minkäkinlaisen EU-viraston maaperälleen. Suomenkin EU-eliitti perusteli virastohankkeitaan muun muassa sillä, että niiden myötä tulee työtä ja lisää veronmaksajia. Nyt onkin paljastunut, että Helsinkiin sijoittuvan EU:n kemikaaliviraston virkamiehet tulevatkin tavalliselle ve-

ronmaksajille todella kalliiksi.

Eduskunta päätti kemikaaliviraston virkamiesten työehdoista, jotka hakevat vertaistaan. Tehyn kalliina pidetty työehtosopimusratkaisu kalpenee pahanpäiväisesti sen rinnalla. Elintarvikviraston virkamiehet eivät maksa Suomeen veroja sen enempää valtiolle kuin kunnillekaan. EU perii heiltä pal-

kasta ainoastaan 10 prosentin veron. Ulkomaisilla virkamiehillä on oikeus hankkia uusi auto verottomasti joka kolmas vuosi ja oikeus hankkia yli 170 euron hintaisia tavaroita ilman arvonlisäveroa. Niin ikään heillä on oikeus suomalaisilla verovarilla kustannettuun päivähoidon ja koulutukseen. Viraston 450 työntekijöistä 2/3 tulee olemaa ulkomaalaisia.

EY-tuomioistuimelta päätös lakko-oikeudesta

EY-tuomioistuin antoi 11.12. päätöksen Suomen Merimies-Unionin ja Viking-Linen välisestä kiistasta, jonka varustamo vei EY-tuomioistuimeen Englannin tuomioistuimen kautta. Kyse oli Merimies-Unionin työtaistelusta, jolla se pyrki estämään matkustajalautan ulosliputuksen Viroon ja laivan henkilökunnan työehtosopimuksen muuttamisen virolaiseksi, eli huomattavasti aikaisempaa heikommiksi.

EY-tuomioistuin päätti, että EY 43 artiklaa, joka määrittelee yrityksen vapaan sijoittumisen mihin tahansa maahan on tulkittava siten, että sen soveltamisalaan voi periaatteessa kuulua työtai-

selutoimi, johon ammattiliitto tai ammattiliittojen yhteistyö on ryhtynyt yksityistä yritystä vastaan, jotta tämä tekisi työehtosopimuksen, joka sisällöltään on omiaan saamaan tämän yrityksen luopumaan sijoittautumisvapauden käyttämisestä.

EY 43 artiklassa myönnetään yksityiselle yritykselle oikeuksia, joihin voidaan vedota ammattiliittoa tai ammattiliittojen yhteistyötä vastaan.

Merimiesunionin toimeenpanemat työtaistelutoimet olivat siis EY-tuomioistuimen tulkinnan mukaan kyseisessä artiklassa tarkoitettuja yksityisen yrityksen sijoittumisvapauden rajoittamista.

Eräänlaisena lievennyksenä EY-tuomioistuin toteaa, että nämä rajoitukset (työtaistelutoimet) voidaan periaatteessa oikeuttaa työntekijöiden suojelun kaltaisen yleistä etua koskevan pakottavan syyn suojelulla edellyttäen, että osoitetaan, että niillä voidaan taata oikeutetun päämäärän saavuttaminen ja että niillä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Merimies-Unionin työtaistelua koskien on Englannin tuomioistuimen selvittävä se olivatko ne ylimitoitettuja ja olisiko niillä voitu taata työpaikat ja työehtojen taso. Siinäpä thathercilaisella työoikeudella onkin pulma.

Suomen verotusratkaisut ja EU

Niin kuin tiedetään, Euroopan unioni asetti tavoitteekseen vuodelle 2010 sen, että ns. biopolttoaineen osuus autojen käyttämästä polttoaineesta olisi 5,75%. Julkilausuttuna tavoitteena on että näin kehityksen painopisteessä olisi hiilidioksidin vähentäminen vuoteen 2030 mennessä siten, että biopolttoaineen osuus kokonaisuudesta on 20 - 50%.

Samaan aikaan esimerkiksi Saksa ottaa käyttöön ja käyttää entistä enemmän hiiltä energiatuotannossaan. Sen mahdollistaa kuulemma "uusi tekniikka". Huomattava osuus kehitykseen on tietysti myös Saksan suurilla hiiliesiintymillä.

Liikenteen osuus koko hiilidioksidimäärästä on noin 20%. Suomalaisten oma polttoaineyhtiö Neste Oil on ryhtynyt toteutta-

maan omalta osaltaan hanketta rakentamalla Porvooseen biodieseliä valmistavan tehtaan ja jonka toiminta on jo käynnistynyt.

Maan hallitus Vanhasen ja Kataisen johdolla on tähän päätökseen liittyen hyväksytty eduskunnalla uudet autojen verolait. Sen sanotaan olevan edistyksellisen ja osoituksena hallituksen halusta suhtautua vakavasti ilmastomuutokseen. Samaan aikaan hallitus käy väantöä EU:n komission kanssa turpeen päästöjen haittaveron määrästä, jonka se haluaisi puolittaa. Hallituksen linjauksen mukaan ydinenergian voimakas kasvu hoitaa Suomen päästösitoumukset kuntoon muiltakin osin.

Energiaverotus ja muutkaan toimenpiteet eivät olekaan osoitus hallituksen ympäristöystävällisyydestä, vaan vanhakantaisesta taloudellisen kasvun tukemis-

AKL:n laskelmien mukaan henkilöautojen myynti kasvaa ensi vuonna noin 155 000 autoon.

ta keinoja kaihtamatta. Merkilläpentävää on, että muut vihreinä itseään pitävät puolueet ovat alistuneet tähän.

Kun nyt siis Autoalan keskusliitto, AKL, riemuitsee hallituksen linjauksista on siihen olemassa vankat pe-

rusteet. Sen laskelmien mukaan henkilöautojen myynti kasvaa ensi vuonna noin 155 000 autoon. Hallituksen logiikan mukaan autojen myynnin kasvun kiihdyttäminen vähentää päästöjä. Autoverouudistus olisi voitu

toteuttaa myös siten, ettei tämän kaltaista "piristysruisketta" olisi syntynyt. Samaan aikaan joukkoliikenteen tuki vähenee ja esimerkiksi Helsingin kaupunginjohtaja vaatii henkilöautoliikenteen lisäämistä keskustassa, jotta liiketoiminta kukoistaisi!

Hyvällä syyllä voidaan sanoa, että hallituksella ei ole olemassa energiapolitiikkaa. Suomen hallituksen toimia ohjaa entistäkin selvemmin samat tavoitteet kuin EU:n "uudistus-sopimukseen" ja muihin asiakirjoihin on kirjattu kilpailusta, taloudellisesta kasvusta, tavaroiden vapaasta liikkumisesta ja muiden kaupan esteiden poistamisesta.

Jussi Lilja
VEU:n pääsihteeri

VEU:n entinen puheenjohtaja Ulla Klötzer: Suomi ydinvoiman vasallivaltiona EU:ssa

Jos joku olisi kertonut kymmenen vuotta sitten, että Suomi rakentaa viidennen ydinvoimalan ja suunnittelee vielä kolmea muuta, että Suomi ottaa käyttöön ensimmäisenä maana maailmassa käytetyn korkea-aktiivisen ydinpoltoaineen loppusijoituspaikan ja että Suomessa etsitään uraania, olisin nauranut tälle ihmiselle.

Mutta nauru on juuttunut kurkkuun. Kaikki tämä on nyt tapahtumassa Suomessa. Ja se, mitä nyt tapahtuu, on pohjoismaisen demokration pilkkaamista. Uusista voimaloista ei ole järjestetty kansanäänestyksiä. Minikäänlaista yhteiskunnallista keskustelua ei käydä loppusijoituspaikasta, jota rakennetaan Olkiluotoon, jonne myös ranskalais-saksalainen yritys Areva rakentaa Suomen viidettä reaktoria. Uraaninyhtiöille saatetaan sallia kaivostoiminta mm. luonnon-suojelualueilla ja alueilla, jotka ovat olleet saman perheen omistuksessa yli 300 vuotta.

Miksi uusia reaktoreita?

Toukokuussa 2001 Suomen eduskunta teki periaatepäätöksen äänin 159 – 3 käytetyn ydinpoltoaineen loppusijoituksesta kallioperään. Tämä päätös oli strategisesti erittäin merkittävä, sillä ydinvoiman kannattajat saattoivat nyt sanoa, että ydinjäteongelma oli ratkaistu.

Toukokuussa 2002 Suomen eduskunta teki periaatepäätöksen äänin 107 – 92 uuden voimalan rakentamisesta. Helmikuussa 2005 Suomen hallitus hyväksyi maailman suurimman eli 1600 megawatin reaktorin rakentamisen. Reaktorin joka kaiken lisäksi on prototyyppi – ranskalaisten mukaan prototyyppin prototyyppi. Käyttöäksi ilmoitettiin 60 vuotta. Silloisista 18 ministeristä 11 – mukaan lukien pääministeri Matti Vanhanen ja energia-asioista vastaava kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen – olivat

äänestäneet toukokuussa 2002 ydinvoiman lisärakentamista vastaan.

Kun eduskunnassa keskusteltiin mahdollisesta uudesta voimalasta, ei missään vaiheessa keskusteltu reaktorityypistä. Puhuttiin 2,3 miljardin euron hinnasta. Ostohinnaksi tuli tosi asiasa 3 miljardia euroa. 75 % voimalasta rakennetaan lainarahoilla. 1,95 miljardia tulee pankkiryhmästä, jossa ovat mukana *Bayerische Landesbank*, *PNB Paribas*, *JP Morgan* ja *Nordea* sekä *Handelsbanken*. Ruotsalainen luottolaitos *Svensk Exportkredit* rahoittaa voimalaa miljardilla kruunulla ja ranskalainen luottolaitos *COFACE* 610 miljoonalla eurolla.

Nyt voimalan hinta on

noussut useiden virhearvioiden vuoksi ei vain 3 miljardiin euroon vaan vähintään noin 4 miljardiin, ja rakennustyömaa on ainakin 18 kuukautta myöhässä.

Ongelmat ovat kasautuneet. On ollut haurasta sementtiä, huonoa hitsausjälkeä jne. Heinäkuussa 2006 (12.7.2006) Säteilyturvakeskus julkaisi selvityksen Olkiluoto 3:n ongelmista. Hiukset nousevat pystyyn sitä lukiessa. Säteilyturvakeskus moittii mm. sitä, että urakoitsija on valinnut aliurakoitsijoita, joilla ei ole aiempaa kokemusta ydinvoimalan rakentamisesta. Säteilyturvakeskus vaati myös, että projektin johto pitäisi vaihtaa.

Tästä huolimatta – ja huo-

limatta siitä, että useat galupit (2002, 2003, 2005, maaliskuu 2007; 61 % EU-maiden kansalaisista haluaa vähentää ydinvoiman käyttöä) osoittavat, että EU-maiden kansalaisten enemmistö vastustaa ydinvoiman lisärakentamista – Suomen valtioliitti suunnittelee vielä kolmen uuden reaktorin rakentamista. Ympäristövaikutusten arvioinnit on aloitettu kahden voimalan osalta. Yksi uusi voimala Olkiluotoon ja toinen Loviisaan. Kolmatta voimalaa suunnitellaan Pohjois-Suomeen. (*TVO, Fortum, Fennovoima*)

Uraanikaivostoiminta Suomessa

Kuten kaikki tiedämme, ydinvoimalan reaktorit käyttävät

uraania, jota tarvitaan myös raaka-aineeksi sekä ydinaseisiin että kauhistuttaviin DU-aseisiin, toisin sanoen uraaniaseisiin, joita on käytetty Afganistanissa, Irakissa, Libanonissa ja Balkanilla.

Ydinvoima ja ydinaseet ovat siamilaisia kaksosia. Koska kaikki ydinvallat parhaillaan suunnittelevat ydinasearsenaalinsa uudistamista, ne tarvitsevat uraania, ja naamioidakseen uuden varustautumisensa ne tarvitsevat maita, jotka rakentavat lisää ydinvoimaa.

Euroopan unionin jäsenenä Suomi saa nyt omituisen aseman. Ulkomaalaiset yritykset osoittavat suurta kiinnostusta uraaninlouhintaan eri puolilla Suomea. Tätä tukee kauppa- ja teollisuusmi-

Vaihtoehto EU:lle vuodelle 2007 valittu hallitus:

Mirva Tossavainen,
puheenjohtaja
puh.050-596 6930, email.
mirva.tossavainen@uta.fi

Thomas Wallgren,
varapuheenjohtaja,
puh. k. (09) 241 3236,
email.
thomas.wallgren@helsinki.fi

Leena Brunberg,
puh. 050-539 5087, email.
leena.brunberg@pp.inet.fi

Päivi Eskola,
puh. 040-7077 977,
email. paivie@nic.fi

Stig Lång,
puh. 044-312 2470, email.
stiglang84@hotmail.com

Mauri Nygård,
puh.0400-540 678,
email. mnyg@pp.kpnet.fi

Tanja Pelttari,
puh. 040-716 1982, email.
tanjapelttari@suomi24.fi

Arto Viitaniemi,
puh. 041-460 6916, email.
arto.viitaniemi@kolumbus.fi

Jyrki Yrttiaho,
puh. 050-553 6349, email.
jyrki.yrttiaho@eduskunta.fi

Varajäsenet:
Gerd Söderholm,
puh. 050-567 0279, email.
gersoderholm@yahoo.com

Teijo Virolainen,
puh. 040-728 0465, email.

tvrolainen@yahoo.co.uk

Risto Hohenthal,
puh. 040-542 5768, email.
Risto.Hohenthal@vero.fi

Jarmo Mukkala,
email.
jarmo.mukkala@netti.fi

Elina Haapala,
puh. 040-700 0715, email.
elina.haapala@pp.inet.fi

Toimisto,
puh. (09) 682 3422
email. veu@co.inet.fi

Jussi Lilja, pääsihteeri,
puh 0400-722 706,
email. jussi.lilja@iki.fi

nisteri Mauri Pekkarinen, joka useita kertoja on todennut, että jos Suomi tuottaa energiaa ydinvoimalla, meidän moraalinen ja eettinen velvollisuutemme on louhia uraania omassa maassamme.

Ydinsulkusopimus vuodelta 1968 (NPT Treaty), jonka 188 maata on allekirjoittanut, määrittelee, että viisi tunnettua ydinasevaltaa pidättäytyvät levittämästä ydinaseita muihin maihin ja että allekirjoittaneet eivät levitä ydintietoutta tai -tekniikkaa muussa kuin rauhanomaisessa tarkoituksessa. On surullista, että Suomi, joka allekirjoitti ensimmäisenä ydinsulkusopimuksen, kaikista päättäen aikoo nyt murtaa kunniaakkaan perinteensä toimia ydinaseriisunnan ja rauhan puolestapuhujana.

Uraaniyhtiöille Suomen maaseutu on suuri plussa; vastustajia todennäköisesti vain vähän, ja epätoivoisia kunnallispoliitikkoja, jotka lähtevät mukaan kohtalokaaseen kaivostoimintaan uusien työpaikkojen toivossa.

Koska uraani on ehtyvä luonnonvara, uraaniyhtiöt etsivät hullun lailla uusia houkuttelevia kohteita. Suomessa on kauppa- ja teollisuusministeriö ainoa uraani-kaivostoiminnan luvantaja. Eri puolilla maata ovat kaivosyhtiöt tehneet lukemattomia valtausvarauksia. Enossa ja Kontiolahdella Pohjois-Karjalassa on myönnetty valtauslupa ranskalaiselle uraaniyhtiö *Cogemalle*, Arevan tytäryhtiölle, joka yhteistyössä Siemensin kanssa rakentaa skandaalinkyriästä Olkiluoto 3 -voimalaa. Sen lisäksi on kanadalainen yhtiö *Namura/Cooper Minerals* saanut valtausluvan Kuusamo- aivan Kitka-järven viereen. Kyseisillä paikkakunnilla on kauppa- ja teollisuusministeriön valtauslupa tyrmistytännyt asukkaat, jotka näkevät elinympäristönsä olevan uhattuna.

Vuodelta 1965 peräisin oleva kaivoslaki on täysin

vanhentunut. Se syrjäyttää kokonaan perustuslain sekä vesi-, luonto- ja ympäristönsuojelulait. Kaivoslaki edustaa voimakkaasti kaivosyhtiöiden intressejä. Päinvastoin kuin Ruotsissa ei kunnilla ole veto-oikeutta, eikä maanomistajilla ja eduskunnalla ole asiassa sananvaltaa. TV-ohjelma *MOT:ssä* helmikuussa 2006 totesi **Krister Söderholm**, joka tuolloin oli kaivosylitarkastaja kauppa- ja teollisuusministeriössä, että "maanomistaja saa valtauksensa vuosittaisena korvauksena 10 euroa hehtaarilta. Kaivosluvan korvaus on 20 euroa per vuosi ja hehtaari." Korvaus on suomalaisen omistusoikeuden pilkkaa.

Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus

Eikä tämä surullinen tarina ole vielä lopussa. Suomen valtaeliitin avulla ollaan Suomea muuttamassa Euroopan ydinjätteiden kaatopaikaksi.

Missään päin maailmaa ei ole vielä keksitty ratkaisua käytetyn ydinpolttoaineen ongelmaan. USA:n tiedeakatemian mukaan käytetty ydinpolttoaine on pidettävä eristettynä ihmisistä ja ympäristöstä 300 000 - 1 000 000 vuotta. Ruotsissa ja Suomessa ovat loppusijoitushankkeet edenneet pisimmälle. *Upsala Nya Tidning* -lehdessä kerrottiin 12.3.2007, että "Suomi lähestyy loppusijoitusta ennätysajassa" kun taas Ruotsissa keskustellaan vielä paikan valinnasta.

Sekä atomienergiajärjestö *IAEA:ssa* että EU:n tasolla on mainittu yhteisen loppusijoituksen olevan ratkaisun kaikkien maiden jätteongelmiin. EU:n energiakomissaari **Andris Piebalgs** vaati yhteistä hanketta (joint undertakings) geologisista ratkaisuista ja korosti, että hän ei puhu nyt uudesta teknologisestä tutkimuksesta vaan tutkimuksesta, joka nimenomaan koskee paikan sopivuutta, paikan, joka "huo-

lehtii" (englanniksi hosts) loppusijoituksesta.

Suomen laki lähtee siitä, että vain suomalainen radioaktiivinen jäte voidaan varastoida Suomessa. *Euratom*-sopimuksen mukaan jokaisen jäsenmaan tulee huolehtia omasta jätteestään. Kansainvälisten sopimusten mukaan luokitellaan jäte resurssiksi - ei jätteeksi - ja EU-lait puolestaan kieltävät jäsenmaita laatimasta lakeja, jotka rajoittavat kauppaa sisämarkkinoilla. Koska EG/EU-tuomioistuimien ei ole koskaan käsitellyt yhtään tapusta, joka koski ydinjätteen vapaata liikkumista, ovat poliitikot ja tutkijat ymmällään siitä, onko jäsenvaltioilla oikeutta kieltää kaupankäyntiä jätteillä.

Per Cramér, EU- ja kansainvälisen oikeuden professori Göteborgin kauppakorkeakoulussa, katsoo, että Ruotsi voidaan pakottaa ottamaan vastaan ydinjätettä EU:sta. Ruotsin EU-jäsenyysneuvotteluissa vuonna 1994 laadittiin pöytäkirjajulistus, joka kieltää ulkomaisen ydinjätteen välivarastoinnin ja loppusijoituksen Ruotsissa. Suomi esitti vastavälisen julistuksen. Cramér korostaa kuitenkin, että on lievästi sanoen naiivia uskoa, että julistuksella olisi jotain oikeudellista arvoa. Suomessa tästä asiasta ei keskustella.

Tämä surullinen tarina voisi jatkua loputtomiin. Jos emme onnistu saamaan aikaan voimakasta vastarintaa tätä mielettömyyttä vastaan ennen kaikkea Suomessa mutta myös muualla Euroopassa, niin voimme odottaa säteilevää tulevaisuutta Suomelle, ydinvoiman vasallivaltiolle EU:ssa!

(lyhennetty Pohjoismaisilla kansankäräjillä pidetystä alustuksesta)

Helsingin Sanomattomat

Helsingin Sanomat uutisoi 13.12.2007 Lissabonin sopimuksen allekirjoittamisesta. Sopimus on käytännössä sama kuin hylätty EU:n perustuslaki.

Uutisoinnissa toimittaja Annamari Sipilä myöntää ettei prosessi ollut hirveän demokraattinen. Myös se kerrotaan, että sopimusta on muiden kuin asiantuntijoiden hankala tulkita. Vajaan sivun uutisoinnissa jätettiin kuitenkin kertomatta syitä minkä takia muuan muassa perustuslaki on kaatunut kansanäänestyksissä eri maissa. Rivien välissä ainoastaan annetaan ymmärtää, että yhteinen lippu tai hymni olisi perustuslaki kritiikin tärkeimmät syyt.

Ympäri Eurooppaa on iso joukko kansanliikkeitä, -järjestöjä ja poliittisia puolueita, jotka vastustivat ja yhä edelleen vastustavat EU:n perustuslakia. Eikä heidän kritiikki perustu ainoastaan lipuille tai hymneille. Panoksena on paljon isommat asiat, kuten esimerkiksi liittovaltiokehitys ja demokratian vähentyminen entisestään EU:n jäsenmaissa.

Jotkut viisaat henkilöt ovat aikoinaan sanoneet,

että demokratiassa jokaista jota päätöksenteko koskee pitäisi tavalla tai toisella osallistua siihen. Euroopan Unioni on tästä irvikuva.

Tasapuolinen tiedottaminen on myös yksi demokratian elementeistä. Tässä mielessä maamme johtavan sanomalehden ja tiedotusvälineen valitsema linja on vähintäänkin kyseenalainen. Vaikka suomalaisista noin puolet suhtautuu EU:hun vähintäänkin erittäin kriittisesti niin heidän näkemyksiä EU kielteisyydestä ei esitellä.

Usein EU-kriittiset ääniin suhtaudutaan muuan muassa Helsingin Sanomissa tunneperäisinä hölmöinä, jotka eivät suostu tunnustamaan tosi asioita. Usein myös unohdetaan se, että Norja, jolla ei varsinaisesti mene hirveän huonosti, ei ole EU:n jäsen eikä sitä tule todennäköisesti olemaan lähiaikoina.

Se, että EU-kritiikissä on hyvinkin paljon järkeä ja tietämystä tuntuu olevan hyvin hankala hyväksyä monissa medioissa.

EU:lle on vaihtoehtoja ja se olisi hyvä näkyä myös maamme johtavissa medioissa.

Ari Sardar

**Allekirjoita
adressi
internetissä
EU:n
perustuslakia
vastaan
osoitteessa:
http://
www.adressit.com/
eulait**

Saajan tilinumero, saaja Mottagarens kontonummer, mottagare		TILISIIRTO GIRERING		KUITTI KVITTO	
Sampo 800015-926663		Jäsenmaksu, sis.lehden	17 €	Saaja ja maksaja Mottagare och betalare	
Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry		Opiskelijat, työttömät	8,50 €		
Mäkelänkatu 62 C		Perhejäsenmaksu	34 €		
00520 Helsinki		Kannatusmaksu			
		Huom! Kirjoita selvästi nimi, osoite, maksulaji, summa sekä vuosi			
Maksaja Betalare		Viesti Meddelande			
Allekirjoitus Underskrift		Vitenumero referensnummer			
Tilityt n:o Från konto nr		Eräpäivä Förfalldag	€	Tilityt n:o Till konto nr	
				Tilityt n:o Från konto nr	

Tarjolla tänään: Julkisten palveluiden alennusmyynnit

Yksityistäminen teki Iso-Britannian rautateistä tehottomia mutta tappavia. Muun muassa tästä kertoo saksalainen dokumentti *The Big Sellout*.

Jatkuva kasvu, kestävä taloudellinen kehitys, tulosparani edellisvuoteen nähden... kuulostaako tutulta? Lisää ja lisää haluaa globaali talouseliitti voittoja, mutta mistä sitä voi repiä vuosi vuodelta lisää, kun tuntuu, että viimeinenkin korpimaa on valloitettu?

Ei ole vielä syytä huolestua jatkuvaa taloudellista kasvua janoavien puolesta, sillä — hyvät naiset ja herrat — vielä on ainakin yksi alue, joka ei ole vielä täysin valloitettu: julkiset palvelut!

Ja halvalla menee, sillä sama kaveriporukka, joka yksityistää eli myy tätä yhteistä omaisuutta, myös ostaa sitä.

★★★

Terveystenhoito, koulutus, julkinen liikenne, vesi, energia – julkiset palvelut on tehty ylläpitämään välttämättömiä tarpeitamme ja sivistyneen yhteiskunnan perusrakenteita eli kaikkea sitä mitä ei juuri ollut 1800-luvun alussa.

Päivittäisestä uutisoinnista voidaan päätellä, että ilmiö nimeltä yksityistäminen etenee yhä kiihtyvällä vauhdilla niin meillä Suomessa kuin globaalisti. Yritykset, yleensä ylikansalliset sellai-

set, valtaavat pala palalta julkisia palveluja itselleen. Yksityistämisooperaatio etenee määrätietoisesti ja kovalla vauhdilla, eikä sen vauhdissa tahdo pysyä Matti Meikäläinen.

Sitä mitä oikeasti tapahtuu valottaa saksalainen dokumentti *The Big Sellout (Der Grosse Ausverkauf)*.

— Mikä todella huolestutti minua ennenkuin aloitin dokumentin teon oli, että kaikki sanoivat ettei voi tehdä mitään laajalle levinneelle yksityistämislle, vaikka se vaikuttaa niin radikaalisti monien ihmisten elämään, sanoi *The Big Sellout*-dokumentin ohjaaja **Florian Opitz Reutersin** haastattelussa.

Opitz on freelance-dokumenttiohjaaja, joka on tehnyt useille eurooppalaisille TV-kanaville dokumentteja globalisaatiosta sekä henkilökuvia muun muassa **Charles de Gaullesta** ja **Naomi Kleinista**.

— Kenellä on mahdollisuus saada juomakelpoista vettä, energiaa, terveydenhuoltoa ja käyttää julkista liikennettä? Vain heillä joilla on varaa maksaa siitä, kuvailee Opitz elokuvan kotisivuilla yksityistämisen seurauksia.

The Big Sellout -dokumen-

tissa kerrotaan yksityistämisen seurauksista niin ylätasolta kuin kadunmiehen näkökulmasta. Ääneen pääsee muun muassa talouden Nobelin-palkinnon vuonna 2001 voittanut **Joseph Stiglitz**, joka oli yksi Maailmanpankin johtoportaan jäsenistä ja nykyisin tullut tunnetuksi voimakkaasta kritiikistään uusliberalismia kohtaan.

Kadunmiehen ääniä edustavat yksityistämisen seurauksia konkreettisesti kokevat henkilöt eripuolilta maailmaa. Yksityistämisen seurauksia näytetään muun muassa Isossa-Britanniassa, Filippiineillä, Etelä-Afrikassa ja Boliviassa.

★★★

Lähinnä suomalaisia koskettava esimerkki yksityistämisen seurauksista liittyy *British Railwaysiin*. Iso-Britannian kansallisen rautatieyhtiön yksityistäminen vuonna 1995 on sinällään erittäin kiinnostava esimerkkitapaus, koska siihen liittyy voimakkaasti myös julkisten palveluiden syntyprosessi välttämättömästä tarpeesta.

Iso-Britanniassa oli 1840-luvulla valtaisa buumi, joka liittyi kuin sieninä sateella syntyneiden rautatieyhtiöiden

osakkeisiin (*Railway Mania*). Kupla puhkesi vuonna 1846. Sata vuotta myöhemmin vuonna 1947 rautateistä oli tullut elintärkeä osa maan perusinfrastruktuuria, ja rautatieyhtiöt kansallistettiin etupäässä käytännön syistä.

Toisen maailmansodan jälkeen British Railways tuli tunnetuksi yhdestä laajimmista ja tehokkaimmista rautatieverkostoista. Vuosina 1994-97 yhtiö yksityistettiin ja pilkottiin eri yrityksille. Seurauksena dokumentissakin kerrotut reilusti myöhästelevät junat ja muu te-

hottomuus sekä onnettomuuksien sarjat, joissa on tullut myös lukuisia kuolonuhreja.

— Ihmiset uskoivat yksityistämisen myyttiin. Ja heidän uskomuksensa on todistettu viime vuosina niin surullisesti vääräksi, sanoo dokumentissa **Simon Weller**, 37-vuotias junankuljettaja, joka näkee joka työpäivä yksityistämisen seuraukset.

ARI SARDAR

Lisätietoja:
www.thebigsellout.org

Dokumentti ja ohjaaja Suomessa tammikuussa

Big Sell Out näytetään Helsingissä DocPoint -dokumenttielokuvafestivaaleilla (23.-27.1.2008). Dokumentin ohjaaja Florian Opitz tulee myös Suomeen ja osallistuu keskustelutilaisuuteen Talous ja oikeudenmukaisuus, jossa käsitellään mm. yksityistämistä ja talouden moraalista. Keskustelu tilaisuus on Lasipalatsin studiolla tors-

taina 24.1. klo 16-18. Muina keskustelijoina on mm. suomalaisia eturivin dokumenttiohjaajia ja poliitikkoja. Festivaaleilla on myös lukuisia muita dokumentteja, jotka käsittelevät taloutta mm. Tehtyn työtaistelusta kertova Sopimus.

Lisätietoja:
www.docpoint.info